

REPUBLICA MOLDOVA

MINISTERUL APĂRĂRII

STRATEGIA MILITARĂ
A REPUBLICII MOLDOVA

- PROIECT -

Chișinău

2013

Pagină albă

CUPRINS

- I. CUVÂNT INTRODUCATIV AL MINISTRULUI APĂRĂRII
- II. PREVEDERI GENERALE
- III. MEDIUL DE SECURITATE
- IV. INTERESELE NAȚIONALE VITALE ȘI OBIECTIVELE MILITARE STRATEGICE
- V. CĂI ȘI MODALITĂȚI DE REALIZARE A OBIECTIVELOR
- VI. SARCINILE ARMATEI NAȚIONALE
- VII. CAPABILITĂȚI MILITARE
- VIII. DIRECȚII ȘI CERINȚE STRATEGICE
- IX. ETAPELE DE IMPLEMENTARE ȘI PROCEDURILE DE MONITORIZARE
- X. PREVEDERI FINALE
- XI. DEFINIȚII

Pagină albă

I. CUVÂNT INTRODUCATIV AL MINISTRULUI APĂRĂRII

II. PREVEDERI GENERALE

Strategia militară (în continuare Strategie) este un document de planificare strategică, care prezintă politica de apărare a statului, căile și modalitățile de realizare a obiectivelor naționale pentru apărare, precizate în Strategia Securității Naționale. Elaborarea Strategiei a fost determinată de măsurile întreprinse în contextul reformei militare și de necesitatea reactualizării abordărilor ce țin de asigurarea apărării naționale a statului.

La baza Strategiei stă cadrul politico-juridic la nivel național, stabilit prin: Constituția Republicii Moldova, Concepția Securității Naționale, Strategia Securității Naționale, Analiza Strategică a Apărării, Program de Guvernare „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”, precum și cel la nivel internațional: Acordul între Republica Moldova și Uniunea Europeană de stabilire a cadrului pentru participarea Republicii Moldova în operațiunile Uniunii Europene de gestionare a crizelor, Programul „Parteneriat pentru Pace”, tratatele de cooperare militară și principalele mecanisme de realizare a acestuia.

Strategia identifică potențialele riscuri și amenințări de natură militară la adresa securității naționale, definește obiectivele militare naționale, folosește concepte strategice necesare pentru îndeplinirea acestor obiective și stabilește misiunile Armatei Naționale a Republicii Moldova (în continuare Armata Națională), prezentând, totodată, capacitățile și cerințele pentru executarea acestora, structura de comandă și de forțe pentru asigurarea apărării.

Prezenta Strategie constituie documentul principal, care specifică activitatea Armatei Naționale și prezintă baza conceptuală pentru Ministerul Apărării al Republicii Moldova (în continuare Minister) în elaborarea planurilor și programelor de dezvoltare și modernizare a capacităților militare, necesare pentru asigurarea integrității și suveranității Republicii Moldova. Totodată, Strategia stabilește noțiunile ce țin de apărarea națională și structura organizațională militară.

III. MEDIUL DE SECURITATE

Mediul internațional de securitate este într-o continuă transformare, determinată de profunde evoluții politice, social-economice, demografice și militare. Mediul geostrategic actual este caracterizat de evoluția continuă a potențialului strategic în domeniul apărării al statelor. Republica Moldova este situată la intersecția intereselor politice și economice a țărilor din regiune în poziția geografică de vecin apropiat cu Organizația Tratatului Atlanticului de Nord și Uniunea Europeană, fiind, totodată, parte a Comunității Statelor Independente.

Plasarea Republicii Moldova în vecinătatea imediată a Organizației Tratatului Atlanticului de Nord și Uniunii Europene și posibilitatea extinderii acestora este favorabilă securității naționale și are o influență benefică asupra mediului internațional de securitate, iar oportunitățile de cooperare oferite de către cele două organizații au impact pozitiv

asupra procesului de promovare a reformelor în toate domeniile, inclusiv cele corelate cu securitatea și apărarea națională.

Sistemul de securitate internațional este influențat de procesele demografice în desfășurare. Migrația masivă persistă în statele cu dificultăți la nivel de guvernare, pe motivul imposibilității integrării eficiente a persoanelor apte de muncă în societate, dar și apariției problemelor de ordin economic, social și pe criterii de discriminare etnico-religioase. Totodată, diminuarea potențialului demografic al unor țări, ca urmare a scăderii natalității are consecințe nefaste asupra domeniului militar.

Marginalizarea unor state cu ideologii nedemocratice, susținătoare a practicilor “sferei de influență” în relațiile internaționale, continuă să genereze conflicte și crize la nivel interstatal și regional, împiedicând buna desfășurare a proceselor de tranziție spre consolidarea democrației. Aceste state continuă practica menținerii de trupe militare pe teritoriul unor țări străine, în pofida voinței autorităților acestora, ceea ce vine în contradicție cu normele dreptului internațional și afectează grav procesul stabilității regionale și globale.

Revenirea unor țări la practicile regimurilor autoritare provoacă noi riscuri pentru utilizarea resurselor militare, în vederea promovării intereselor de politică externă a acestora, inclusiv cu riscul utilizării acestor resurse împotriva propriilor popoare.

Riscul creșterii numărului statelor greu de guvernat afectează, de asemenea, stabilitatea regională, cu profunde implicații asupra celei naționale.

Terorismul rămîne una din amenințările cele mai grave la adresa securității și apărării naționale, regionale și globale. Terorismul solicită un răspuns internațional, multidimensional și cuprinzător. Acesta face necesară utilizarea, în mod coordonat, a tuturor mijloacelor disponibile de ordin politic, economic, diplomatic, juridic, social și, dacă este necesar, militar.

Proliferarea armelor de distrugere în masă, traficul ilicit de substanțe și tehnologii radio-nucleare și răspândirea ilegală a armamentului convențional vine în contradicție cu eforturile comunității internaționale de sporire a securității la nivel global și regional. Acest risc este amplificat de retragerea unor importanți actori internaționali din acordurile actuale, ce determină regimul de control al armamentului convențional în Europa, ceea ce este în dezacord cu acțiunile internaționale orientate spre crearea cadrului, care împiedica apariția conflictelor între state.

Dezvoltarea tehnologiilor informaționale permite trecerea la o nouă etapă în evoluția statelor lumii și mediului în care acestea activează. Obstrucționarea securității informaționale a statelor creează pericole similare unor atacuri directe. Actorii nestatali, precum: crima organizată, grupările teroriste, mișcările separatiste, devin predispuși utilizării atacurilor transfrontaliere date pentru atingerea scopurilor inumane și destabilizării regimurilor politice ale statelor. Lipsa unor norme clare de reglementare, la nivel internațional, evidențiază necesitatea unor eforturi sporite pentru statele afectate de aceste fenomene, în vederea asigurării securității în acest domeniu.

Oportunitățile societății informaționale creează condiții pentru răspândirea terorismului cibernetic, determinînd o evoluție a conceptelor de securitate a statelor/persoanelor, precum și a strategiilor de garantare a acesteia.

Mai mult, așa numitele „conflicte înghețate” creează condiții pentru dezvoltarea crimei organizate, răspândirea ilicită a armamentului convențional, desfășurarea traficului cu substanțe și tehnologii nucleare, sporind astfel amenințările la adresa comunității internaționale. Nerezolvarea acestui tip de conflicte în decursul îndelungatei perioade de timp și dorința unor state de a utiliza mișcările separatiste generează insecuritate la nivel regional și global. Perpetuarea acestor conflicte subminează valorile dreptului internațional, instituției drepturilor omului și democrației și aduce prejudicii grave țărilor ce se confruntă cu asemenea fenomene. Sprijinul de orice natură oferit mișcărilor separatiste creează condiții pentru orientarea acestora spre dezvoltarea potențialului militar, afectându-se astfel, în mod direct, securitatea regională și internațională.

RISCURI ȘI AMENINȚĂRI

În prezent, probabilitatea izbucnirii unei confruntări militare majore (interstatale), la nivel european, este minimă. Totuși, există riscuri regionale și locale, nemilitare și militare, dificile de prevăzut și apreciat și care, în anumite condiții, ar putea evolua în amenințări și, mai apoi, în conflicte violente, greu de gestionat.

Deși mediul internațional de securitate se caracterizează prin predominarea amenințărilor asimetrice, totuși, amenințările militare clasice persistă în continuare și necesită o continuă monitorizare pentru garantarea securității la toate nivele, precum și menținerea unor capacități care să le contracareze la nivel național.

Existența unui teritoriu necontrolat de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova, nerezolvarea conflictului înghețat în raioanele de est ale Republicii Moldova în decursul unei perioade îndelungate de timp, sprijinul extern primit de regimul secesionist, existența forțelor ilegale militare și paramilitare, precum și dezvoltarea potențialului militar al acestui regim reprezintă o amenințare la adresa apărării naționale, influențând negativ atât mediul regional, cât și cel internațional.

Relaționarea raioanelor de est ale Republicii Moldova în afara mecanismelor internaționale de monitorizare și control a armamentului convențional și nuclear creează condiții pentru producerea, răspândirea ilicită a armamentului convențional și dezvoltarea crimei organizate, sporind astfel amenințările la adresa apărării naționale.

Cu atât mai mult, retractarea actorilor importanți din acordurile actuale de control a armamentului convențional în spațiul geostrategic al Europei poate periclita securitatea națională a Republicii Moldova. Prezența unui contingent militar străin și existența unui impunător arsenal de armament și muniții, aflat în afara controlului autorităților Republicii Moldova, poate, la rândul lor, zădărnici securitatea și apărarea națională.

Alți factori de risc eminent la adresa securității Republicii Moldova sunt: persistența conflictelor înghețate în bazinul Mării Negre, ce afectează securitatea regională sub diferite forme; multiplicarea modalităților de manifestare și răspândire a terorismului, precum și diferitele forme ale extremismului; proliferarea armelor de distrugere în masă; riscurile terorismului cibernetic, care implică consecințe similare unor atacuri directe asupra statului; crima organizată și diferitele forme de tranzit ilegal al frontierei naționale; sprijinul din exterior al forțelor secesioniste.

Un risc complementar poate apărea de la necesitatea dezvoltării capabilităților pentru descurajarea eventualei amenințări la adresa securității naționale și în acest context se va apela la alte soluții alternative, în special la angajarea internațională.

Riscurile și amenințările la adresa securității naționale se pot manifesta izolat sau cumulat. Acestea pot afecta grav apărarea națională a Republicii Moldova, ca țară angajată ferm în procesul de integrare europeană.

Pentru a face față acestor riscuri și amenințări este necesară stabilirea unor obiective militare clare și a unor misiuni concrete pentru Armata Națională, precum și dezvoltarea unor capabilități militare credibile.

IV. INTERESELE NAȚIONALE VITALE ȘI OBIECTIVELE MILITARE STRATEGICE

Strategia Securității Naționale descrie expres *interesele naționale vitale* ale Republicii Moldova care rezidă în asigurarea și în apărarea independenței, suveranității, integrității teritoriale, a frontierelor inalienabile ale statului, a siguranței cetățenilor, în respectarea și în protejarea drepturilor și a libertăților omului, în consolidarea democrației, ceea ce permite dezvoltarea unui stat de drept și a unei economii de piață. Prioritate absolută în politica de securitate a Republicii Moldova o are realizarea acestor interese.

Obiectivul fundamental al politicii de apărare reprezintă întreprinderea măsurilor pentru respingerea agresiunii îndreptate împotriva Republicii Moldova și apărarea intereselor naționale pentru asigurarea securității naționale în limitele și condițiile legii.

Politica de apărare a statului se va realiza în baza obiectivelor militare strategice prin aplicarea căilor și modalităților de realizare a acestora în baza conceptelor strategice, cu asigurarea capabilităților și alocarea resurselor necesare.

Misiunea de bază a Armatei Naționale:

„Garantarea suveranității, a independenței și a unității, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale”.

Constituția Republicii Moldova, art.108.

OBIECTIVELE MILITARE STRATEGICE

În scopul asigurării intereselor naționale reieșind din misiunile definite în Strategia Securității Naționale, și prin aplicarea prevederilor Analizei Strategice a Apărării s-au stabilit următoarele **obiective militare strategice**:

1. prevenirea, descurajarea și respingerea unei agresiuni armate, prin desfășurarea operațiilor de apărare /acțiunilor de luptă
2. asigurarea controlului și managementului spațiului aerian
3. acordarea de sprijin autorităților civile în gestionarea situațiilor excepționale
4. participarea la misiuni de menținere a păcii (de pacificare), inclusiv la cele internaționale, la misiuni umanitare și de gestionare a situațiilor de criză sub mandat internațional

În vederea promovării și apărării intereselor Republicii Moldova și pentru realizarea obiectivelor de apărare națională prin utilizarea adecvată a mijloacelor militare Armata Națională va preveni, descuraja și contracara o eventuală agresiune. Totodată, va intensifica eforturile diplomației militare consacrate integrării în Uniunea Europeană.

Pentru a fi credibilă, Armata Națională trebuie să devină interoperabile și să dispună de structuri mobile, eficiente și moderne. Prin continuarea actualelor parteneriate strategice, multilaterale și bilaterale, precum și prin dezvoltarea altora, se vor crea condiții favorabile întăririi securității în regiune, ceea ce va facilita modernizarea armatei. În acest mod, Armata Națională a Republicii Moldova va deveni un factor de stabilitate regională și un participant activ la asigurarea securității și consolidarea păcii.

V. CĂI ȘI MODALITĂȚI DE REALIZARE A OBIECTIVELOR

Modalitățile de folosire a Armatei Naționale în vederea realizării obiectivelor militare strategice, precum și perspectivele de organizare a acesteia sunt determinate prin următoarele concepte strategice:

Avertizare și Prevenire

– Presupune menținerea unei capacități eficiente de informare și înștiințare în cadrul sistemului național de apărare, pentru evitarea surprinderii la nivel strategic. Statul va întreprinde măsuri politice complexe, diplomatice, informaționale și de altă natură, pentru a preveni conflictele și crizele cu caracter militar.

Pentru asigurarea avertizării preventive privind apariția sau creșterea amenințărilor și riscurilor cu caracter militar se va crea un sistem național de colectare, analiză și distribuire

a informației ce ține de aspectul politico-militar și care presupune obținerea permanentă a informațiilor oferite de către toate structurile ce activează în domeniul securității. Instituțiile publice centrale cu responsabilități în domeniul apărării vor efectua permanent analiza mediului de securitate și vor evalua amenințările și riscurile militare, întreprinzând măsurile necesare pentru prevenirea escaladării acestora într-un conflict armat.

Prevenirea conflictelor se va baza pe edificarea bunelor relații cu țările vecine și cu alți actori guvernamentali și neguvernamentali regionali, pentru crearea unui mediu regional favorabil, dar și întreprinderea tuturor măsurilor politice, diplomatice, informaționale și militare, în scopul neutralizării amenințărilor iminente, în cadrul unei etape pre-conflict. Accentul principal în prevenirea conflictelor militare se va plasa pe cooperarea cu organizațiile internaționale și regionale. Această cooperare presupune întreprinderea măsurilor, în plan militar, necesare pentru îndeplinirea angajamentelor de cooperare, parteneriat asumate de către Republica Moldova la nivel internațional.

Capacitate de Descurajare

- Pornind de la faptul că Republica Moldova este stat independent, suveran și neutru, capacitatea de descurajare a potențialilor agresori este opțiunea cea mai plauzibilă pentru Republica Moldova și este imperativ necesară pentru asigurarea apărării naționale a statului.

Pentru asigurarea acestei capacități, Armata Națională va aplica o abordare complexă care va închea toate elementele de putere a statului: diplomatice, economice, informaționale și cele militare, prin stabilirea mecanismelor de cooperare interdepartamentale, ce vor sincroniza acțiunile de natură militară cu acele nemilitare.

Armata Națională, fiind elementul militar al puterii de stat va desfășura măsuri complexe în toate domeniile funcționale din ramura respectivă. De asemenea, se vor întreprinde măsuri de organizare a structurilor militare în module de capabilități operaționale care, în mod prioritar, se vor dota cu armament, platforme și sisteme de luptă și cele de asigurare multilaterală. Se vor elabora documente doctrinare, care vor prevedea acțiuni de natură militară și nemilitară, în sprijinul realizării descurajării în baza principiilor și standardelor occidentale. Se vor desfășura măsuri de formare și dezvoltare a liderilor la toate nivelurile de conducere militară, în așa fel încât capacitatea acestora de a conduce acțiunile militare să nu fie pusă la îndoială.

În mod prioritar se vor desfășura măsuri de instruire individuală și colectivă a componentelor forțelor operaționale cu efectuarea exercițiilor de comandament și stat major pentru eficientizarea actului de comandă, precum și desfășurarea exercițiilor practice cu toate componentele modulelor operaționale pe teritoriul național și peste hotare, în cadrul exercițiilor internaționale. Aceste acțiuni, în special cele de o amploare majoră, se vor mediatiza activ, în scopul informării societății statului cât și comunității internaționale despre potențialul militar existent, descurajând, astfel, potențialii agresori la recurgerea utilizării instrumentelor militare pentru atingerea obiectivelor sale.

Capacitate de Reacție

- În cazul în care capacitățile de descurajare nu au realizat efectul scontat asupra deciziei potențialilor

agresori la recurgerea utilizării instrumentelor militare pentru atingerea obiectivelor politice, este necesar să se reacționeze prompt la situația creată.

Principiile de reacție se vor baza pe avertizarea din timp, reacția rapidă și flexibilă a forțelor cu capacitate permanentă de intervenție (operaționale), riposta devansării agresorului prin creșterea graduală a forțelor principale (cu capacitate redusă de intervenție) și a celor din rezervă (nou formate).

Răspunsul la o eventuală criză va cuprinde o combinație de acțiuni simultane și succesive, direcționate spre diminuarea escaladării situației de criză într-un conflict armat, astfel încât agresiunea să fie oprită cu eforturi materiale și financiare reduse, precum și cu pierderi minime de vieți omenești.

Capacitate Defensivă Credibilă

- Presupune menținerea permanentă a capacității eficiente de luptă a capabilităților militare adecvate amenințărilor și riscurilor generate de mediul de securitate, precum și dezvoltarea unor capabilități noi, apte să dea un răspuns prompt la orice acțiune destabilizatoare cu forțe corespunzătoare nivelului de amenințare.

Pentru menținerea și dezvoltarea unor capabilități militare suficiente, conducerea statului va întreprinde toate măsurile posibile, alocând resursele necesare pentru menținerea sistemului național de apărare la un nivel adecvat, ținând cont de evaluarea obiectivă a mediului de securitate și de principiul suficienței defensive. Capabilitățile militare nu vor excede, dar nu vor fi nici sub nivelul minim necesar pentru organizarea apărării eficiente a țării. Schimbarea situației politico-militare va fi reflectată permanent în cadrul actualizării planurilor operaționale de întrebuințare a forțelor.

În cazul imposibilității opririi din timp a agresiunii armate ca rezultat a unei capacități militare insuficiente a forțelor vor fi angajate toate resursele umane și materiale disponibile pentru respingerea acesteia și crearea condițiilor favorabile de stopare a conflictului armat, cu solicitarea intervenției organizațiilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Angajare Internațională

- Statutul neutralității nu exclude utilizarea Armatei Naționale în afara granițelor țării și presupune consolidarea rolului Republicii Moldova în structurile internaționale de securitate. Armata Națională va spori contribuția de participare în operațiile de sprijin a păcii și stabilizare. Implicarea în acest tip de operații va demonstra faptul că Republica Moldova este pe deplin angajată în consolidarea prezentei arhitecturi de securitate. Ca urmare, va fi dezvoltată diplomația militară și inițiativele de reconstrucție post-conflict.

Totodată, în contextul angajamentelor asumate pe plan internațional și în baza intereselor naționale, Armata Națională va participa la inițiativele și mecanismele internaționale de cooperare militară, și anume: cu Uniunea Europeană prin Politica de Securitate și Apărare Comună, cu Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) prin Programul Parteneriat pentru Pace (PpP), Planul Individual de Acțiuni al Parteneriatului RM-NATO (IPAP), Programul Individual de Parteneriat (IPP), Procesul de Planificare și Revizuire a Parteneriatului (PARP), Planul de Acțiuni al Parteneriatului -

Construcția Instituțiilor de Apărare (PAP-DIB), Agenția Organizației Tratatului Atlanticului de Nord de Întreținere și Aprovizionare (NAMSA), cu Organizația Națiunilor Unite prin Departamentul operațiunilor de pacificare (DPKO), precum și cu Organizația de Securitate și Cooperare în Europa (OSCE). Această cooperare va sprijini modernizarea Armatei Naționale și pregătirea capacităților necesare pentru trecerea de la calitatea de consumator, la cea de sursă a securității și stabilității regionale, precum și dezvoltarea capacităților naționale de pregătire, prevenire și gestionare a situațiilor excepționale și consecințele acestora.

Un rol aparte în acest context o capătă diplomația militară, care în condițiile transformărilor permanente și imprevizibile ce au loc în mediul de securitate, a evoluat de la un concept de nivel secundar la un instrument de lucru pro-activ al politicii statale și un actor important pe scena internațională.

Diplomația militară include activități și acțiuni efectuate de Ministerul Apărării atât în țară, cât și peste hotare în cadrul organizațiilor internaționale, pe baza unor tratate și acorduri bilaterale sau multilaterale încheiate cu diferite state, cu scopul de a spori încrederea și cunoașterea reciprocă a instituțiilor de apărare, precum și pentru întărirea securității naționale, regionale și globale.

Un rol important în diplomația militară îl au reprezentanții militari ai Republicii Moldova în organismele internaționale, care își desfășoară activitatea prin negocieri și tratative ce vizează politica de apărare, cu scopul de a promova interesele statului în domeniu apărării.

Profesionalizarea Forței

- Fiind un proces complex, multidimensional, de lungă durată. Acest proces presupune transformări profunde la nivelul organizării, dotării cu armament și tehnică de luptă modernă, instruirii și activității organismului militar, modificări în raport dintre armată și societate (clasa politică, societatea civilă, instituțiile statului etc.), precum și schimbări în diverse compartimente ale vieții sociale, care prevăd: ridicarea continuă a nivelului calificării profesionale; o înaltă specializare; respectarea legilor țării și a celorlalte acte normative, care reglementează activitatea militară desfășurată de către întregul efectiv, etc.

Principalul element generator de forță al Armatei Naționale îl reprezintă factorul uman. Actualul sistem de îndeplinire a serviciului militar obligatoriu reprezintă o modalitate costisitoare de completare cu efectiv. Profesionalizarea graduală se va desfășura prin creșterea ponderii militarilor prin contract, astfel încât, în următorii ani, Armata Națională să devină pe deplin profesionalizată și interoperabilă.

VI. SARCINILE ARMATEI NAȚIONALE

Activitatea Armatei Naționale se efectuează în conformitate cu prevederile stipulate în Constituția Republicii Moldova și legislația națională în vigoare.

Sarcinile strategice ale Armatei Naționale derivă din misiunea de bază a Armatei Naționale, obiectivele politicii de apărare și prioritățile acesteia, hotărârile organelor de

conducere abilitate, din evoluția mediului de securitate, precum și din obiectivele militare strategice stabilite prin prezenta Strategie.

Ca parte componentă a sistemului național de apărare și în vederea creșterii eficienței acestui sistem, Armata Națională va planifica, pe termen scurt și mediu, un complex de măsuri și activități pentru executarea următoarelor sarcini:

1. dezvoltarea capabilităților de apărare întrunite și consolidarea acestora pentru prevenirea agresiunii militare împotriva RM, descurajarea potențialelor agresori, reacționarea promptă în situații de criză și efectuarea acțiunilor decisive în spațiul multidimensional
2. îndeplinirea misiunilor corespondente menținerii păcii în Zona de securitate, pînă la modificarea formatului actual al Forțelor Mixte de Menținere a Păcii
3. stabilirea procedurilor necesare și mecanismelor eficiente de coordonare civil-militară a acțiunilor forțelor și mijloacelor alocate în caz de necesitate pentru acordarea sprijinului autorităților civile în gestionarea situațiilor excepționale.
4. dezvoltarea potențialului expediționar al capabilităților de apărare națională, pentru integrarea în arhitectura securității europene prin participarea activă a RM în misiunile internaționale de menținere a păcii (de pacificare) și umanitare.

Apărarea națională este componentă a securității naționale, care include un ansamblu de activități și măsuri desfășurate de autoritățile statului în scopul protejării intereselor, valorilor și obiectivelor naționale, garantării suveranității, independenței și unității statului, integrității teritoriale a Republicii Moldova și democrației constituționale.

Apărarea națională a Republicii Moldova este asigurată de către Armata Națională, care, prin folosirea forței armate, contribuie la crearea condițiilor de promovare a intereselor statului pe plan intern și extern.

În procesul de asigurare a apărării naționale se va ține cont de statutul de neutralitate permanentă a Republicii Moldova, care presupune neapartenența la blocuri militare și neadmiterea dislocării de trupe militare sau armament al altor state și blocuri militare pe teritoriul său. Respectarea și recunoașterea statutului de neutralitate permanentă se bazează în primul rînd pe eficiența acțiunilor interne și externe ale statului în asigurarea unei apărări credibile.

Totodată, la necesitate, în cooperare cu alte forțe ale sistemului național de apărare stabilite prin lege ținînd cont de condițiile sociale, economice, politice și militare existente Armata Națională va asigura apărarea națională a statului prin prevenirea, contracararea și anihilarea amenințărilor și agresiunilor cu caracter militar, orientate împotriva țării.

În cadrul misiunii de acordare a sprijinului autorităților publice în gestionarea situațiilor excepționale sau de criză, la solicitarea autorităților centrale sau locale, Armata

Națională va acorda sprijin în cazul dezastrelor naturale, va desemna structurile necesare, care vor acționa în cooperare cu administrația publică centrală și locală.

Armata Națională va contribui la consolidarea securității naționale, regionale și internaționale, va sprijini politica externă prin activități specifice diplomației militare.

În situația participării la operații multinaționale, Republica Moldova va transfera autoritatea de comandă asupra unităților și subunităților sale, comandamentului forței multinaționale stabilite, în conformitate cu legislația în vigoare, precum și cu procedurile comune convenite și aprobate de Parlament.

Angajarea Armatei Naționale în acțiuni ce nu țin, nemijlocit, de apărarea țării se va realiza în temeiul Hotărârii Parlamentului, iar în situații extreme, prin decret al Președintelui Republicii Moldova. Participarea Armatei Naționale la astfel de acțiuni se va realiza în conformitate cu planurile guvernamentale și locale (departamentale, municipale și raionale) graduale și se va executa numai după informarea populației privind pericolele existente și necesitatea implicării Armatei Naționale.

Participarea la misiunile de gestionare și de răspuns în cazul crizelor va fi realizată cu aprobarea autorităților naționale și cu alocarea resurselor corespunzătoare. Încetarea implicării militare va avea un caracter flexibil și gradual, pentru a preveni reizbucnirea crizei. Armata Națională va înceta operațiile (acțiunile) imediat ce autoritățile civile responsabile vor fi capabile să mențină controlul.

Apărarea populației, teritoriului și infrastructurii va fi realizată prin operații întrunite, care vor include acțiuni combinate ale Forțelor Terestre și Forțelor Aeriene, iar pentru desfășurarea acțiunilor cu caracter deosebit se vor alătura și Forțele pentru Operații Speciale. Apărarea spațiului aerian va fi efectuată prin acțiuni aeriene și de apărare antiaeriană, executate de către Forțele Aeriene.

VII. CAPABILITĂȚI MILITARE

Capabilitățile militare ale Armatei Naționale trebuie să corespundă cerințelor legate de îndeplinirea întregii game de misiuni strategice încredințate. Acestea vor prevedea capabilități de răspuns la un număr de scenarii ce derivă din potențialele amenințări și riscuri cu caracter militar. Pentru aceasta, Armata Națională va dezvolta și perfecționa următoarele capabilități militare:

Capabilități de Comandă și Control prevăd menținerea și promovarea unei structuri de C₂¹ care să asigure posibilitatea adaptării planurilor la situații neprevăzute, atribuind conducerii libertatea de acțiune. Aceasta presupune un grad ridicat de mobilitate a forțelor și mijloacelor, care să permită forțelor o concentrare rapidă în timpul și locul hotărât.

Capabilități Întrunite de Luptă prevăd componentele terestre și aeriene întrunite într-o forță aflată sub comandă unică, care vor fi completate, instruite și echipate la un nivel corespunzător pentru atingerea finalității

---

¹ Comandă și control.

dorite și care presupun îmbinarea sincronizată a eforturilor comune ale Forțelor Terestre și Forțelor Aeriene într-o operație întrunită, astfel încât acestea să se completeze reciproc pe toată durata desfășurării acțiunilor.

Capabilități Informaționale și de Informații prevăd menținerea, perfecționarea și integrarea sistemelor informaționale la nivel strategic, operativ și tactic, pentru asigurarea eficientă și neîntreruptă a conducerii forțelor (trupelor), dezvoltarea unui sistem optim de asigurare cu informații, limitarea vulnerabilității în fața acțiunilor ostile și a amenințărilor în spațiul cibernetic, precum și împiedecarea scurgerii de informații către inamic.

Capabilități de Sprijin Logistic prevăd menținerea unui sistem complex de planificare-organizare, comandă, control, conducere, comunicare și executare a activităților de asigurare a trupelor cu armament, tehnică și mijloace tehnico-materiale și de întreținere a infrastructurii, precum și acordarea serviciilor.

Capabilități de Participare în Operații Internaționale presupun instruirea și echiparea forțelor (trupelor) destinate pentru a îndeplini misiuni internaționale, în conformitate cu cerințele și standardele internaționale (sub egida Organizației Națiunilor Unite, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, Uniunii Europene și altor organizații internaționale).

VIII. DIRECȚII ȘI CERINȚE STRATEGICE

Pentru a îndeplini misiunile ce revin Armatei Naționale și ținând cont de recomandările Analizei Strategice a Apărării, vor fi întrunite următoarele cerințe operaționale: **doctrine moderne** (la nivel strategic, operativ, tactic) elaborate în baza cerințelor stabilite la nivel internațional; sistem eficient de planificare bazat pe capabilități, armonizat cu un sistem de planificare și bugetare al întregului sector de securitate; sprijin informațional credibil; structură organizatorică flexibilă proporțională din punct de vedere a categoriilor de forțe și genurilor de armă și celor din rezervă; sistem eficient de comandă și control, comunicații, calculatoare și informație, cu delimitarea clară a atribuțiilor acestora la toate nivelurile; instruirea individuală și colectivă adecvată pentru acoperirea spectrului de misiuni militare, aliniată cerințelor de interoperabilitate; suport logistic multilateral și flexibil; armament, platforme și sisteme de luptă moderne, compatibile în cadrul forțelor sistemului național de apărare, interoperabile între categoriile de forță și genurile de armă; lideri pro-activi pregătiți la toate nivelurile de conducere militară, cu studii adecvate și capacități eficiente de conducere a acțiunilor militare și de organizare a procesului de instruire; personal militar profesionalizat pentru executarea misiunilor de luptă pe timp de pace și război; infrastructură adecvată pentru dislocarea și instruirea forțelor, precum și cea de suport multilateral militar.

DOCTRINE MODERNE

Doctrinile moderne reprezintă un sistem încheiat de concepții, reguli de bază și teze fundamentale prin care se stabilesc procesele de planificare la toate niveluri și orientările în domeniul militar. Documentele doctrinare vor fi elaborate prin preluarea practicii internaționale de elaborare a unor astfel de documente în domeniu.

La nivel strategic procesul de planificare este creionat prin Concepția Securității Naționale și Strategia Securității Naționale, complimentat de Analiza Strategică a Apărării și recomandările acesteia, legi organice în domeniu apărării, Programul Guvernului.

Odată cu aprobarea Strategiei Militare la nivel operațional se vor elabora scenarii și concepte de executare a misiunilor constituționale, se vor identifica discrepante între capacitățile și forțele necesare și cele existente și se vor stabili sarcini strategice și cerințe operaționale pentru capacitățile și forțele necesare. În baza acestor analize se vor elabora Conceptele și Planurile de Dezvoltare a Capabilităților prin realizarea programelor pe diferite domenii.

La nivel tactic în sprijinul dezvoltării capabilităților necesare se vor elabora doctrine de planificare operațională, precum și sarcinile respective pentru executarea acestora. Totodată, se va determina modalitățile și procedurile standarde de operare a forțelor în baza principiilor tactice comune, luând în considerație, caracteristicile armamentului, platformelor și sistemelor majore de luptă și celor de susținere a acestora.

STRUCTURĂ ORGANIZATORICĂ

SISTEMUL DE CONDUCERE AL ARMATEI NAȚIONALE este menit să asigure un management stabil și eficient la nivel strategic, operativ și tactic, pe timp de pace, în situație de criză și război, desfășurarea activităților cotidiene, precum și trecerea la treptele superioare ale capacității de luptă.

Deciziile privind politica de apărare a Republicii Moldova și întrebuințarea **Armatei Naționale** țin de competența autorităților constituționale ale statului, iar conducerea se realizează:

- la nivel politic - de către Președintele Republicii Moldova, care este Comandantul Suprem al Forțelor Armate și care răspunde pentru starea sistemului național de apărare, în limitele împuternicirilor prevăzute de Constituție și de alte acte legislative, împreună cu Parlamentul, Consiliul Suprem de Securitate și Guvernul;

- la nivel politico-militar - de către Ministrul apărării prin: elaborarea politicilor și strategiilor necesare îndeplinirii obiectivelor apărării naționale; stabilirea modului concret în care se întrebuințează forțele destinate apărării (capabilitățile de apărare); alocarea resurselor disponibile Armatei Naționale, în conformitate cu prioritățile existente.

- la nivel militar-strategic de către șeful Statului Major General care, în calitate de Comandant al Armatei Naționale, asigură mobilizarea și întrebuințarea eficientă a capabilităților militare existente, în vederea executării misiunilor stabilite. Conducerea nemijlocită a operațiilor (acțiunilor de luptă și de alt gen) Armatei Naționale și desfășurarea mobilizării acestora la declararea stării de asediu sau de război, se efectuează de Comandantul Armatei Naționale, prin Statul Major General.

Şeful Statului Major General este persoana cu cel mai înalt rang militar din stat și consilierul principal în domeniul militar al Președintelui Republicii Moldova și al Ministrului apărării.

Statului Major General este organul central de conducere militară, care pe timp de pace și de război, asigură pregătirea și desfășurarea operațiilor (acțiunilor de luptă) de apărare a Republicii Moldova și de alt gen (de menținere a păcii, de sprijin a autorităților publice în situații excepționale sau umanitare).

La desfășurarea operațiilor de apărare națională, precum și la declararea stării de război, conducerea forțelor se efectuează în conformitate cu prevederile stabilite prin legea organică.

Optimizarea organelor de conducere militară urmărește drept scop eficientizarea procesului decizional, precum și acțiunilor militare, în vederea obținerii unei armate cu o structură de forță robustă și flexibilă, cu posibilități de a exercita misiunile sale în limitele de personal stabilite de legislație.

STRUCTURA ȘI ORGANIZAREA FORȚEI trebuie să asigure îndeplinirea misiunilor cu angajarea forțelor prin constituirea unor grupări la timpul și locul potrivit, pentru realizarea unei superiorități calitative și funcționale.

Din punct de vedere funcțional, Armata Națională include Forțe Active și Forțe de Rezervă.

Forțele Active constituie principalul element al sistemului de apărare și sunt constituite din Forțe operaționale (cu capacitate permanentă de intervenție) și Forțe cu efectiv redus (cu capacitate redusă de intervenție).

Forțele de Rezervă includ efectivul rezervei active, destinat pentru completarea, la necesitate, a forțelor cu efectiv redus (cu capacitate redusă de intervenție) și unitățile nou-formate (de rezervă), care se înființează la mobilizare, conform Planului de mobilizare al Armatei Naționale.

Deciziile privind numărul forțelor operaționale, cu efectiv redus și a unităților nou-formate se iau în funcție de obiectivele militare naționale, de evaluarea riscurilor și amenințărilor cu caracter militar și existența resurselor de apărare. Dimensionarea acestora se face prin directivele Ministrului apărării.

În vederea folosirii raționale a resurselor financiare, în cadrul Armatei Naționale vor fi executate optimizări structurale pentru conservarea temporară a unor structuri de conducere și unități/subunități. Bazându-se pe analiza necesităților, precum și pe capacitățile reale economice structurile conservate vor fi reoperaționalizate gradual.

Din punct de vedere structural, Armata Națională include Forțe Terestre și Forțe Aeriene. Pentru îndeplinirea unor misiuni specifice sînt constituite Forțele pentru Operații Speciale.

Forțele Terestre sînt componenta de bază a Armatei Naționale, destinate și capabile să execute acțiuni militare, în tot spectrul de operații pe dimensiunea terestră, independent sau întrunit atît pe teritoriul național, cît și în cadrul eventualelor misiuni internaționale.

Forțele Aeriene sînt destinate pentru apărarea suveranității statului în spațiul aerian și asigurarea sprijinului aerian al Forțelor Terestre angajate în acțiuni militare.

Forțele pentru Operații Speciale se constituie și funcționează pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter deosebit, atât la nivel central, cât și în cadrul categoriilor de forțe ale armatei. Aceste forțe sunt cele care inițiază, amplifică și gestionează operațiile speciale în spațiul controlat de agresor.

INSTRUIREA

Scopurile instruirii militare reprezintă pregătirea specialiștilor și a unităților militare pentru obținerea succesului în operații. Pregătirea Armatei Naționale cuprinde două componente principale: formarea și perfecționarea ofițerilor și subofițerilor prin sistemul învățământului militar, din țară și de peste hotare, precum și sergenților și soldaților în cadrul procesului pregătirii de luptă din unitățile militare.

Astfel, pregătirea de bază a ofițerilor trebuie să asigure cunoașterea principiilor moderne de conducere a subunităților, artei operative, tacticii moderne, dezvoltarea deprinderilor de utilizare a armamentului și tehnicii din dotare și capacitatea de a participa în cadrul acțiunilor de luptă a operațiilor întrunite.

Structurile militare cu efective completate din forțele principale vor fi instruite pentru îndeplinirea misiunilor de luptă concomitent cu forțele de reacție rapidă sau după un anumit interval, determinat de durata completării forțelor pentru desfășurarea acțiunilor de luptă și a parcurgerii unei perioade de pregătire intensivă. Structurile militare cu efective reduse vor pregăti numai personalul încadrat, desfășurând totodată activități specifice creșterii capacității de luptă prin mobilizare.

Forțele de rezervă execută pregătirea de comandament, concomitent cu activitățile, care vizează aplicarea planurilor de mobilizare. Structurile militare, care se mobilizează, organizează pentru rezerviști concentrări de instruire prevăzute în planurile proprii.

Pentru dezvoltarea unei forțe moderne, capabile să răspundă adecvat amenințărilor existente, procesul de instruire se va efectua în conformitate cu misiunile Armatei Naționale și standardele occidentale. Instruirea forțelor va fi orientată spre educarea liderilor militari, orientarea efectivului spre misiunea de luptă, pregătirea individuală și colectivă la toate nivelurile, bazată pe doctrine, ce vizează creșterea nivelului de operativitate al forțelor. Sarcinile de instruire vor cuprinde tot spectrul de misiuni de luptă, inclusiv cele nemilitare, pe care Armata Națională trebuie să le execute conform destinației.

Un rol aparte, în realizarea procesului de instruire militară vizează transformarea domeniului științific militar într-un factor important de asigurare a dezvoltării durabile a Armatei Naționale, precum și racordarea acestuia atât la cerințele cadrului științific național, cât și la tendințele științifice internaționale. Reieșind din sarcinile științei militare², scopul asigurării științifice a apărării naționale presupune constituirea și dezvoltarea unei baze științifico-militare proprii. Cercetările științifice se vor efectua de către organizațiile de cercetări științifice și instituțiile militare de învățământ cu participarea, în caz de necesitate, a direcțiilor și secțiilor independente ale Ministerului și Marelui Stat Major. Activitatea științifică din cadrul instituției militare va contribui la realizarea educării și informării eficiente a societății în probleme de securitate și apărare.

---

² Concepția Reformei Militare a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului 1315-XV din 26.07.2002.

RESURSE

Resursele de apărare cuprind personalul, mijloacele financiare, tehnologice, științifice, materiale și de altă natură, care vor fi alocate de stat pentru pregătirea apărării armate a țării. Ele determină, din punct de vedere cantitativ și calitativ, compunerea forțelor și dotarea lor cu tehnica de luptă necesară.

Un accent deosebit va fi pus pe îmbunătățirea condițiilor de viață, de lucru și de recreare a militarilor. Factorul uman trebuie să devină principalul generator de forță al apărării naționale și va trebui situat în centrul preocupărilor sistemului militar.

Noul sistem de planificare, programare și bugetare este compatibil cu sistemele similare ale statelor occidentale. Abordarea integrată a gestionării resurselor va fi în concordanță cu misiunile forțelor și va ține cont de modificările structurale, precum și de influența lor asupra capacităților militare.

Transpunerea în practică a prevederilor acestei Strategii impune o creștere reală a fondurilor prin majorarea bugetului anual alocat pentru apărarea statului de la 0,5% până la 1% din PIB în perioada 2014- 2020.

Cuantumul anual al bugetului de apărare se va stabili în funcție de prioritățile Planului de Acțiuni privind implementarea Strategiei Militare a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020 și Programului de Dezvoltare a capacităților militare pe termen mediu.

Aceasta este cea mai rațională opțiune pentru Republica Moldova și, în același timp, un element de stabilitate pentru procesul de planificare, programare și bugetare de apărare. În aceste condiții, strategia alocării resurselor va viza, simultan, două aspecte fundamentale. În primul rând, fondurile vor fi repartizate, cu prioritate, pentru programele care asigură realizarea următoarelor obiective pentru perioada 2014-2017:

- Profesionalizarea Armatei Naționale
- Crearea unei rezerve pe contract
- Operaționalizarea Grupărilor tactice (nivel Batalion)
- Contingent militar pregătit pentru participarea în operațiuni de menținere a păcii (nivel Batalion)
- Asigurarea supravegherii spațiului aerian național
- Elementele de susținere de luptă
- Capacități suficiente de instruire
- Îmbunătățirea protecției sociale
- Implementarea programului fondului locativ
- Restabilirea infrastructurii militare

În al doilea rând, o direcție prioritară va fi echilibrarea bugetului în privința alocării resurselor.

Alocarea resurselor va fi strâns legată de implementarea opțiunii fezabile de planificare, recomandată de documentul Analizei Strategice a Apărării (ASA), precum și de bugetul prevăzut pentru procesul de planificare. În aceste condiții, în perioada 2014-2020 bugetul Ministerului Apărării se va orienta spre alocarea surselor financiare în proporții: 45% - pentru personal, 40% - operare și mentenanță, 15% - achiziții majore. Se

estimează că, pînă în anul 2020, ponderea cea mai mare a bugetului să fie direcționată pentru achiziții și cheltuieli operaționale.

În condițiile actuale bugetare, un rol important în cea ce privește alocarea resurselor pentru dezvoltarea capacităților militare necesare joacă cooperarea militară internațională, care se realizează inclusiv și sub diferite forme de asistență internațională. În acest sens, se cere organizarea corelării și sincronizării minuțioase a procesului de asistență și gestionarea eficientă a resurselor obținute de la parteneri în conformitate cu prioritățile stabilite.

LOGISTICA

Logistica își va adapta capacitățile la obiectivele prezentei Strategii, prin stabilirea priorităților pentru asigurarea unui sprijin adecvat forțelor.

Logistica militară reprezintă un complex de măsuri și activități, desfășurate pe timp de pace, în situații de criză și război, într-o formă unitară, pentru asigurarea resurselor materiale necesare forțelor în vederea susținerii pregătirii, desfășurării operațiilor, care cuprinde:

- *Sprijinul logistic* – reprezintă totalitatea activităților ce se desfășoară de către structurile logistice, în scopul asigurării forțelor cu tot ceea ce le este necesar pentru menținerea suportului logistic;

- *Supportul logistic* – reprezintă totalitatea bunurilor materiale și echipamentelor necesare unei structuri conform prevederilor statelor de organizare și normelor de tabelare ale unităților militare ale Armatei Naționale și instituțiilor Ministerului Apărării.

Logistica va fi îndreptată spre asigurarea succesului operațiilor, să funcționeze ca un multiplicator de forțe și să fie integrată în planificarea apărării, într-un lanț de planificare, executare și raportare, cuprinzând următoarele domenii funcționale: aprovizionarea, mișcarea și transportul, mentenanță, infrastructură, asigurarea medicală, serviciile de campanie, achiziții și contractări, sprijinul financiar, sprijinul națiunii gazdă.

Obiectivul strategic al logisticii, pentru perioada vizată, îl reprezintă dezvoltarea unui sprijin logistic flexibil, ținând cont de capacitățile economice ale țării, procesul de restructurare al Armatei Naționale și cerințele față de implementarea obiectivelor de interoperabilitate cu armatele europene.

PERSONAL

Politica de personal se va axa pe următoarele obiective strategice: dezvoltarea resurselor umane capabile de a îndeplini eficient misiunile ce revin Armatei Naționale; menținerea personalului înalt calificat în serviciul militar prin asigurarea protecției sociale a acestora și a membrilor familiilor lor și prin instituirea unui sistem al managementului resurselor umane transparent și echitabil; profesionalizarea graduală a Armatei Naționale; asigurarea egalității de șanse la accesul în cariera militară și dezvoltarea profesională pe principiul gender a militarilor prin contract; dezvoltarea continuă și ajustarea la rigorile naționale și internaționale a învățămîntului militar.

Totodată, vor fi identificate căi alternative și inovative întru asigurarea unui întreg set de capacități necesare pentru executarea obiectivelor în domeniul managementului

resurselor umane prin balansarea între capacități disponibile și cerințe înaintate legate de modernizarea, optimizarea organizațională și profesionalizarea Armatei Naționale.

Armata Națională are nevoie de personal profesionist cu dezvoltarea adecvată moral-psihologică, intelectuală și fizică, motivat pentru executarea misiunilor complexe în condiții austere și deseori periculoase pentru viață, devotat poporului său și gata să apere interesul acestuia popor oricând și oriunde a fi ordonat.

INFRASTRUCTURA

Perfecționarea infrastructurii va permite o activitate eficientă a forțelor, menținerea tehnicii și sistemelor de armament în condiții corespunzătoare și va asigura condiții optime de instruire, elemente ce determină utilizarea eficientă a resurselor. Pornind de la cerințele de compatibilitate cu armatele țărilor europene, infrastructura nu va include numai elemente fixe, dar și mobile, în special, în domeniul comunicațiilor și informaticii.

În scopul corelării mijloacelor necesare cu posibilitățile disponibile, dezvoltarea elementelor noi de infrastructură și modernizarea celor existente se va realiza conform planurilor de modernizare, care vor stabili prioritățile Armatei Naționale în acest domeniu.

IX. ETAPELE DE IMPLEMENTARE ȘI PROCEDURILE DE MONITORIZARE

În condițiile legislației în vigoare, Strategia cuprinde direcții de dezvoltare în domeniul apărării naționale pe termen scurt și mediu. Strategia se va implementa prin intermediul *Planului de Acțiuni privind implementarea Strategiei Militare a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020*. Planul va conține obiective majore și acțiuni prioritare, majoritatea acestora va purta caracter public, iar unele vor fi clasificate, acestea vor viza realizarea obiectivelor *Programului de Dezvoltare a capacităților militare pe termen mediu*, care vor fi elaborate o dată cu aprobarea Strategiei. Rolul de monitorizare a procesului de implementare al Strategiei se atribuie Consiliului Suprem de Securitate. Ministerul Apărării va informa, semestrial, Consiliul Suprem de Securitate despre mersul implementării Strategiei.

Procesul de implementare al Strategiei va cuprinde două faze:

Prima fază (pe perioada anilor 2014 - 2017) va fi concentrată pe orientarea resurselor către restabilirea capacităților operaționale la nivelul cerințelor inițiale, pentru asigurarea dezvoltării capacităților de descurajare a potențialilor agresori inclusiv prin atingerea interoperabilității a forțelor sistemului național de apărare și partenerii internaționali.

Faza a doua (pe perioada anilor 2017-2020) se va concentra, în special, pe realizarea cerințelor operaționale complete a forțelor, prin modernizarea armamentului și tehnicii de luptă, asigurându-se capacitățile suficiente pentru îndeplinirea misiunilor stabilite.

Ambele faze se vor desfășura în paralel cu profesionalizarea Armatei Naționale, precum și îmbunătățirea asigurării sociale a militarilor. Trecerea de la o fază la alta va fi condiționată de îndeplinirea tuturor obiectivelor stabilite în cadrul etapei în derulare.

Fazele procesului se întrepătrund, iar termenul limită pentru executarea lor se poate modifica în funcție de alocarea fondurilor suplimentare.

X. PREVEDERI FINALE

Strategia prezintă viziunea politico-militară actuală și de perspectivă privind dezvoltarea Armatei Naționale. Pentru executarea acestei Strategii, Armata Națională va trece printr-un amplu proces de reformare și modernizare.

Armata Națională acționează, în baza hotărârilor autorității naționale de comandă, pentru apărarea și promovarea intereselor naționale de securitate ale țării, prevăzute în documentele oficiale ale statului.

Deși formarea și dezvoltarea *Armatei Naționale 2020* este costisitoare, actualul mediu de securitate permite totuși Ministerului Apărării să realizeze acest obiectiv, menținând un nivel adecvat al capacității de ripostă. Stabilirea noii structuri de forțe, modernizarea, profesionalizarea, standardizarea pregătirii și raționalizarea achizițiilor constituie cea mai bună opțiune în condițiile constrângerilor impuse de tranziție. Logistica trebuie să-și adapteze capacitățile la scopurile și obiectivele cuprinse în această strategie, printr-un sprijin adecvat pentru susținerea forțelor.

Infrastructura trebuie să aibă capacitatea de a susține sistemul militar necesar asigurării apărării militare a țării.

Resursele apărării, incluzând personalul, mijloacele financiare, tehnologice, științifice, materiale și de altă natură alocate de către stat, determină cantitativ și calitativ alcătuirea forțelor și dotarea cu armament și tehnica de luptă necesară pentru apărarea țării.

XI. DEFINIȚII

Agenția Organizației Tratatului Atlanticului de Nord de Întreținere și Aprovizionare (NAMSA) cu care Guvernul Republicii Moldova a încheiat un Memorandum în vederea acordării asistenței în diferite domenii logistice.

Alte forțe ale sistemului național de apărare formațiunile (structurile) Poliției de frontieră, de carabinieri, de poliție cu destinație specială ale Ministerului Afacerilor Interne ce au capacități de executare a misiunilor în cadrul operațiilor (acțiunilor de luptă), desfășurate de Forțele Armate, de apărare teritorială, precum și instituțiile statului cu atribuții în domeniul apărării.

Analiza Strategică a Apărării (ASA) este o inventariere profundă și detaliată a întregului sistem de apărare, care face posibilă identificarea punctelor forte și celor slabe ale sistemului. ASA este elementul-cheie al procesului de transformare a sistemului de apărare și securitate și este necesar pentru direcționarea eforturilor în procesul reformei militare. Ca rezultat al Analizei se propun schimbări conceptuale și organizaționale în dezvoltarea capacităților militare, care ar satisface necesitățile de securitate și apărare. Din experiența altor state, produsele finale ale ASA pot fi: Plan de Dezvoltare pe Termen Lung al Forțelor Armate sau Cartea Albă.

Apărare națională componentă a securității naționale care include un ansamblu de activități și măsuri desfășurate de autoritățile statului în scopul protejării intereselor, valorilor și obiectivelor naționale, garantării suveranității, independenței și unității statului, integrității teritoriale a Republicii Moldova și democrației constituționale.

Departamentul operațiilor de pacificare al Organizației Națiunilor Unite (DPKO) Departamentul lucrează pentru a integra eforturile ONU, structurilor guvernamentale și non-guvernamentale în contextul operațiilor de pacificare - DPKO de asemenea asigură sprijin și instrucțiuni pentru aspectele militare, de poliție, de deminare și alte chestiuni relevante pentru alte misiuni politice și de menținere a păcii ale ONU.

Forțe Armate structuri organizaționale ale Armatei Naționale, subdiviziuni și instituții ale Ministerului Apărării, destinate pentru garantarea suveranității, independenței și unității, integrității teritoriale a Republicii Moldova și democrației constituționale.

Organizația de Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) forul internațional creat pentru asigurarea securității printr-un forum de dialog și negocieri multilaterale între Est și Vest. Cooperarea AN cu OSCE se realizează în domeniul securității fizice și managementului stocurilor de armament și muniții în baza Memorandumului de înțelegere încheiat între MA RM și OSCE.

Planul de Acțiuni al Parteneriatului - Construcția Instituțiilor de Apărare (PAP-DIB) Scopul planului este reîntărirea eforturilor Partenerilor de inițiere și promovare a reformelor de apărare și restructurare a instituțiilor de apărare. Acest plan va asigura o bază politică și conceptuală comună pentru cooperarea bilaterală și multilaterală, care va ajuta țările Partener să-și dezvolte și să mențină instituțiile de apărare eficiente și democratic responsabile.

Planul Individual de Acțiuni al Parteneriatului RM-NATO (IPAP) este destinat individualizării, sistematizării și concretizării relațiilor, precum și intensificării dialogului și consultărilor între Parteneri și NATO la nivel interstatal și interministerial. Sarcina de bază a IPAP-ului este consolidarea diferitor mecanisme de cooperare, prin intermediul cărora fiecare țară Partener colaborează cu Alianța. IPAP-ul se examinează, discută și aprobă la ședința Consiliului Nord-Atlantic – organ suprem decizional al NATO (la nivel de guverne).

Programul „Parteneriat pentru Pace” (PpP) Un important program de cooperare bilaterală practică între NATO și partenerii individuali, adaptat la nevoi individuale la un nivel și ritm alese de către fiecare guvern participant. Baza formală a Parteneriatului pentru Pace este Documentul Cadru. Principalele mecanisme de realizare a Programului „Parteneriat pentru Pace” sunt: Programul Individual de Parteneriat între țara Parteneră și NATO (IPP); Procesul de Planificare și Revizuire a Parteneriatului (PARP); Planul de acțiuni în cadrul Parteneriatului privind constituirea instituțiilor de apărare (PAP-DIB), ca parte componentă a PARP-ului; Planul Individual de acțiuni în cadrul Parteneriatului (IPAP); Planul de acțiuni pentru aderare (MAP).

Program Individual de Parteneriat (IPP) Acest program conține declarații asupra scopurilor politice ale Partenerului în cadrul PpP, resurselor militare care vor fi disponibile pentru nevoile Parteneriatului pentru Pace și obiectivele generale de cooperare între statul partener și Alianță, cu specificarea domeniilor de cooperare. Programul Individual de Parteneriat se elaborează pentru o perioadă de 2 ani.

Procesul de Planificare și Revizuire a Parteneriatului (PARP) Principalul mijloc al PpP pentru promovarea interoperabilității și este menit să asigure o bază pentru identificarea și evaluarea forțelor și capacităților care pot fi puse la dispoziție pentru participare la operațiuni multinaționale de susținere a păcii și ajutor umanitar, precum și apărarea împotriva atacurilor teroriste. Procesul constă din cicluri biannuale.

Politica de Securitate și Apărarea Comună (PSAC) fiind o parte integrantă a politicii externe și de securitate comună, asigură Uniunii o capacitate operațională bazată pe mijloace civile și militare. Uniunea poate recurge la acestea în cadrul misiunilor în afara Uniunii pentru a asigura menținerea păcii, prevenirea conflictelor și întărirea securității

internaționale, în conformitate cu principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite. Îndeplinirea acestor sarcini se sprijină pe capacitățile furnizate de statele membre.

Situație de criză Prin situație de criză se înțelege acea stare, delimitată în timp și spațiu, alta decât starea de pace (stările de urgență, de asediu, de mobilizare, de război etc.), în care se pot afla: un sistem sau mai multe sisteme, un grup organizat, o parte a unei națiuni, o națiune, un grup de națiuni, un stat sau mai multe state, organizații non-guvernamentale;

Zona de Securitate a fost creată conform Acordului din 21.06.1992 cu privire la principiile de reglementare pașnică a conflictului din regiunea transnistreană a Republicii Moldova între părțile aflate în conflict. Coordonatele acestei zone au fost stabilite în cadrul unui protocol de către părțile participante la acest Acord.